

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-530/05
Бања Лука, 06.03.2007. године**

У ИМЕ НАРОДА!

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Стаке Гојковић, Стевана Савића, Дарка Осмића и Драгослава Лукића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца З. П. из И., К., кога заступа пуномоћник Ђ. М., адвокат из Б. Л., против туженог Ј. Ј. из Б. Л., ради дуга, в.с. 1.400,00 КМ, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Б. Л. број Гж-2158/02 од 11.02.2005. године, на сједници одржаној 06.03.2007. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Б. Л. број П-2850/98 од 27.03.2002. године одбијен је као неоснован тужбени захтјев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му исплати 1.400,00 КМ са законском затезном каматом почев од 20.02.1997. године до исплате.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б. Л. број Гж-2158/02 од 11.02.2005. године жалба тужиоца је уважена, првостепена пресуда преиначена тако што је тужени обавезан да на име дуга исплати тужиоцу износ од 1.400,00 КМ са законском затезном каматом почев од 08.10.1998. године до исплате, уз накнаду трошкова парничног поступка у износу од 1.447,00 КМ. У преосталом дијелу којим је одбијен захтјев тужиоца за исплату законских затезних камата од 20.02.1997. до 27.10.1998. године жалба је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужени побија другостепену пресуду због, како то произилази из навода ревизије, погрешне примјене материјалног права и предлаже да се оспорена пресуда преиначи тако што ће се жалба тужиоца одбити и првостепена пресуда потврдити.

Тужилац није одговорио на ревизију туженог.

Ревизија није основана.

У овој парници тужилац захтијева да му тужени на име испуњења обавезе из уговора о продаји исплати износ од 1.400,00 КМ.

У поступку који је претходио доношењу оспорене пресуде показало се неспорним да су парничне странке у јануару 1997. године закључиле усмени уговор о продаји веће количине сира за укупну купопродајну цијену од 2.900 ДМ, да је тужилац као продавац испоручио туженом 13-14 каца сира, а тужени као купац исплатио тужиоцу дио купопродајне цијене у износу од 1.500,00 КМ одмах по испоруци, а да је остатак од 1.400,00 КМ био дужан исплатити 20.02.1997. године. Није спорно да тужилац није дошао по остатак купопродајне цијене наведеног датума, него тек у априлу 1997. године. Међутим, тужени је одбио исплату остатка купопродајне цијене тврђом да је сир био добар само у четири каце, а у осталим само са врха, па је предложио тужиоцу раскид уговора, односно снижење цијене и преузимање сира, то јест правичну измјену уговора .

Првостепени суд је нашао утврђеним да је приликом преузимања робе тужени извршио преглед исте отварањем каца, али да није инсистирао на прегледу каца које се нису могле отворити с обзиром на однос повјерења међу странкама, те да је у отвореним кацама сир на врху био исправан, а од половине покварен. Тужени је тврдио да се исправност сира у дубини каца није ни могла утврдити док није почео продавати сир, те да је 7-10 дана од куповине његова супруга обавијестила сина тужиоца у Б. Л. о овоме, а тужени тужиоца када је дошао ради исплате остатка цијене. Међутим, тужилац је одбио приједлог туженог за снижење цијене и враћање сира или исплату разлике у цијени.

Код оваквог стања ствари првостепени суд је закључио да је тужбени захтјев неоснован налазећи да је у складу са одредбом члана 482. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ", бр. 29/78, 39/85 и 57/89, те "Службени гласник Републике Српске", бр. 17/93, 3/96 и 39/03, даље: ЗОО) тужени благовремено обавијестио тужиоца о недостатку, па како тужилац није прихватио правичну измјену уговора да тужиоцу припада право да у складу са одредбом члана 488. , 497. став 1. и члана 135. ЗОО захтијева раскид уговора , које право му припада и у смислу члана 133. ЗОО.

Одлучујући о жалби тужиоца другостепени суд је закључио да је првостепена пресуда заснована на погрешној примјени материјалног права. Имајући у виду одредбе члана 478. и 481. ЗОО, другостепени суд је нашао да је тужени био у обавези да прегледа и преконтролише квалитет купљеног сира, као животне намирнице коју укључује у промет, са нарочитом пажњом и да сам утврди начин контроле. Како је тужени преузео предмет купопродаје без примједби и није одмах по уочавању да се један дио робе покварио обавијестио о томе продавца и ставио му на располагање ту количину, по оцјени другостепеног суда преузео је ризик пропасти ствари, нарочито ако сир није држао у оптималним условима. С обзиром да је сир прехрамбени производ са одређеним роком употребе, другостепени суд налази да се у конкретном случају не могу примијенити одредбе члана 485. ЗОО како је то погрешно учинио првостепени суд, па како се закључени уговори требају поштовати, сматра да је тужени као купац дужан извршити своју уговорну обавезу исплатом преосталог износа купопродајне цијене са припадајућим каматама, почев од дана подношења тужбе до исплате. У предњем се исцрпљују разлози другостепеног суда из којих је удовољио тужбеном захтјеву тужиоца.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита.

Тачно је да према одредби члана 478. ЗОО продавац одговара за материјалне недостатке ствари које је она имала у часу прелаза ризика на купца, без обзира на то да ли му је то било познато, као и за оне материјалне недостатке који се појаве последице прелаза ризика на купца, ако су последица узрока који је постојао прије тога. Купцу припада право да у случају материјалних недостатака ствари у складу са одредбама члана 488. ЗОО захтијева у првом реду испуњење уговора, то јест отклањање недостатака или предају ствари без недостатка, а затим ако продавац не би испунио обавезу из уговора може захтијевати снижење цијене, те раскид уговора као последње средство којим располаже кад постоје материјални недостаци. Међутим, да би обезбиједио ова права о којим говори наведена законска одредба, купац је дужан да благовремено и уредно обавијести продавца о недостатку, јер у противном губи право које му по том основу припада.

У конкретном случају тужени је као купац извршио преглед сира приликом предаје у присуству тужиоца као продавца и није имао примједби у погледу својстава потребних за његову редовну употребу (члан 481.ЗОО) па је правилно закључио другостепени суд да је купац преузео робу без видљивих недостатака и примједби. Уколико се након преузимања робе показало да је један дио сира испод површинских дијелова каца покварен, онда је тужени као купац био дужан да под пријетњом губитка права у смислу члана 482. став 1. ЗОО о том недостатку обавијести продавца, то јест тужиоца у року од 8 дана, рачунајући од дана када је недостатак открио. Сврха ове обавијести је да се тужилац, као продавац упозна са тачно одређеним и конкретним недостацима, те да се позове да прегледа ствар (члан 484. ЗОО). Стога примједба да је сир

покварен изјављена сину тужиоца и ако је учињена, који није у уговорном односу са туженим, не може имати никакво правно дејство. Како је утврђено да тужени о недостацима купљеног сира није благовремено у року од 8 дана и на поуздан начин у смислу члана 484. ЗОО обавијестио тужиоца, него тек у априлу мјесецу 1997. године, наводи и приговори туженог на квалитет испорученог и примљеног сира указују се ирелевантним као и докази који су проведени на ове околности (искази саслушаних свједока).

Због пропуста да благовремено и уредно обавијести продавца да је један дио робе покварен, тужени је преузео ризик пропасти ствари и изгубио права из члана 488. ЗОО, па је правилно закључио другостепени суд да стоји обавеза туженог да исплати тужиоцу преостали износ купопродајне цијене од 1.400,00 КМ са припадајућим законским затезним каматама.

Из напријед наведеног произилази да оспорена пресуда нема недостатака на које указује ревизија туженог. Стога је примјеном одредбе члана 393. Закона о парничном поступку ("Службени лист СФРЈ", број 4/77 до 35/91, те "Службени гласник Републике Српске", бр. 17/93, 14/94 и 32/94) у вези са чланом 456. став 1. важећег Закона о парничном поступку ("Службени гласник Републике Српске", бр. 58/03, 85/03 и 74/05) одлучено као у изреци.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић